

بزرگداشت استاد

به روایت استاد

گزارش

تالار وحدت: بزرگداشت صدمین سال تولد استاد ابوالحسن خان صبا

۳۰ آذر ۱۳۸۱

دکتر داریوش صفوت

علت این امر که مکتب صبا، مرید و شاگردان بیشتری داشت، سرعت یادگیری هنرجو بالا بود و حضور آن شاگردان در جامعه موسیقی بیشتر بود همین اخلاق و آوازش او بود.

دکتر صفوت در ادامه نقل خاطراتش از عنوان خاطراتی از کلاس حکیم فرانسه، استاد ابوالحسن خان صبا استفاده می‌کند و می‌گوید: استاد صبا هیچ وقت از خودش صحبت نمی‌کرد، خیارچ از درس مطالبی نمی‌گفت، هیچ‌گاه از دیگران عیب‌جویی و شکایت نمی‌کرد. هرگز نشنیدیم که از کسی غیبت کند. با شاگردان هم به غیر از مطالب درسی به بحث نمی‌پرداخت. مگر اینکه در کلاس شاگرد لایق و بااستعدادی می‌یافت و وقتش او را از آزمونهای دشوار و مختلف اخلاقی رد می‌کرد، با او مرحوم می‌شد و از دنیای موسیقی اسراری را برایش فاش می‌کرد. استاد به رعایت لطافت در موسیقی و نواختن ساز تأکید بسیار داشتند و می‌گفتند: «هنگامی که می‌خواهید ریز بزنید، ریز بزنید! نوازنده نه ریز شلای...» دکتر صفوت، در آخر با آرزوی شادای روح مرحوم صبا، از حضار خداحافظی کرد. □

□ بهنوش ناصرپور

وقتی شنیدیم آقای دکتر داریوش صفوت، استاد موسیقی ردیف، در مراسم بزرگداشت بزرگمرد موسیقی ایران استاد ابوالحسن صبا شرکت خواهند داشت، شگفت‌زده شدیم. زیرا استاد صفوت بسیار گوشه‌گیر و دور از عرض اندام است و کمتر در مجالس رسمی و غیررسمی دیده می‌شوند، اما حدیث شیدایی ایشان نسبت به استادشان، صبا بزرگ، حدیث دیگری است. حضور و سخنرانی دکتر داریوش صفوت، در آن شب سایر برنامه را تحت الشعاع قرار داد و این یادداشت، درباره این حضور قاطع و وفادار نوشته شده است.

و به هیچ عنوان نمی‌توان گفت که این عقیده این‌سینا قدیمی است و به دوران زندگی خودش مربوط است.

دکتر صفوت برای ملموس کردن این نوع آموزش از کشفیات حیرت‌انگیز پاراپسیکولوژی (فراورانی) توسط دانشمندان روسی گفت: مسائل اصلی در این کشفیات و کتابهای به چاپ رسیده، کاربرد تلقین در آموزش است. اساس تئوری این شیوه اینگونه است: هنگامی که فردی چه خودآگاه و چه ناخودآگاه، پیش از حد توانش فعالیت می‌کند، نیروی دفاعی بدن به کار می‌افتد. این سیستم که احساس خستگی و عدم تمرکز را به همراه دارد باعث دست کشیدن از کار و استراحت شخص می‌شود. اما با روش آموزش تلقینی، احساس خستگی به فرایر دست نمی‌دهد و تمرکز حواس بالا می‌رود. نیروی کار نیز تا ۵۰٪ افزایش پیدا می‌کند. این دانشمندان روسی پردازنده این نظریه را مربوط به هندی‌ها و آموزشهای یوگا دانستند.

دکتر جمالیان نیز در کتاب طریقت آفا، موفقیت این روش تلقینی که توسط ابن‌سینا ارائه شده، را، تماماً به رفتار و منش استاد مربوط می‌دانند. استاد صبا تمام خصوصیات یک استاد نمونه را دارا بود. وقتش وارد کلاس می‌شد گویی یکی از مشایخ طریقت وارد می‌شد. از تمام حرکات ریز بدن، چشمان، دستان، و... او، به شاگرد آگاهی و آرامش تلقین می‌شد.

ساعت هفت و ده دقیقه عصر شنبه، مراسم با چهل دقیقه تأخیر آغاز شد. مجری برنامه پس از سلام و خیر مقدم، و پس از بیان چندینتی در مدح و گرامیداشت استاد صبا از سیهامان و سخنران ویژه امشب دعوت به تشریف‌فرمایی کرد!

استاد داریوش صفوت، از شاگردان برجسته مرحوم صبا، پس از ارج نهادن به مقام گرانمایه، استاد ابوالحسن صبا سخنان خود را اینگونه آغاز کرد:

از سال ۱۳۲۶ وارد کلاس استاد صبا شدم. در آن هنگام آنچه کنجکاوی و توجه منرا برانگیخت، این بود که شاگردان همیشه زودتر از استاد وارد کلاس می‌شدند و منتظر می‌نشستند. آرامش خاصی در کلاس برقرار می‌شد که گویی همه در حال عبادت بودند. اصلاً کلاس بیشتر به جای اینکه به کلاس درس شبیه باشد به «خانقاه» شبیه بود. و همه قبل از آمدن استاد به آرامش روحی می‌رسیدند.

دکتر صفوت در ادامه، در ذکر و تعریف انواع آموزش از نظر ابن‌سینا گفت: نوع اول آموزش، نوع «تعلیمی» است که هر کس از روی کتاب می‌تواند بخواند و یاد بگیرد. نوع دوم آموزش، «تلقینی» است که مطلب فقط در حضور استاد باید درک شود. سطح یادگیری شاگرد علاوه بر استعداد درونی بیشتر به منش، اخلاق و روحیه استاد در کلاس درس بستگی دارد.